

Jauna atbalsta programma uzņēmējdarbības energoefektivitātes celšanai 1/28/22

PwC ESG nodokļu prakses vadītāja
Alīna Ruskova

Šā gada 18. jūnijā stājās spēkā MK noteikumi¹ ([“Noteikumi”](#)), kas regulē jaunu atbalsta programmu ražojošo un eksportējošo uzņēmumu energoefektivitātes paaugstināšanai. Uzņēmēji varēs pieteikties atbalstam attiecināmo izmaksu segšanai, t.i., aizdevumam (vai paralēlam aizdevumam) no attīstības finanšu institūcijas “Altum” līdz 5 miljoniem EUR. Līdz pat 30% no šāda aizdevuma pamatsummas varēs dzēst kā kapitāla atlaidi. Atbalstu varēs izmantot izmaksām, kas saistītas ar energoefektivitātes paaugstināšanu vai atjaunojamo energoresursu ieviešanu uzņēmēju pašpatēriņam nedzīvojamās ēkās un noliktavās. Šajā rakstā – par jaunās atbalsta programmas niansēm, kas aprakstītas publiski pieejamajā Noteikumu redakcijā.

Kādi komersanti varēs izmantot atbalstu?

Pirmām kārtām (t.i., pirmās četras nedēļas kopš dienas, kad Altum sāks pieņemt pieteikumus projektam) atbalstam varēs pieteikties ražošanas uzņēmumi – tie, kas nodarbojas ar apstrādes rūpniecību. Pēc šī termiņa varēs pieteikties arī eksportējošie uzņēmumi, kuri atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

- komersants vai komersanta saistītās personas eksportē vismaz 51% no saražotā;
- komersanta eksporta apjoms pēdējā noslēgtā finanšu gada laikā ir vismaz 1 miljons EUR.

Vienlaikus atbalstam varēs pieteikties arī tādi energoefektivitātes pakalpojuma sniedzēji, kas saskaņā ar energoefektivitātes pakalpojuma līgumu apkalpo vienam no šiem kritērijiem atbilstošu eksportējošu komersantu.

Pēc eksportējošiem uzņēmumiem atbalstam varēs pieteikties arī citi komersanti, izņemot izslēgtās nozares (piemēram, azartspēles un derības, finanšu un apdrošināšanas darbība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība). Šādu izslēgto nozaru un darbību pilns saraksts ir atrodamas [Noteikumu 26. punktā](#).

Jāņem vērā, ka atbalsta programma attiecas tikai uz Latvijas komercregistrā reģistrētiem uzņēmējiem, kas ir sīkie (mikro), mazie vai vidējie komersanti, kuri atbilst [Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. pielikumā](#) noteiktajam, vai lielie komersanti, kuri atbilst regulas 2. panta 24. punktā noteiktajam. Atbalstu var saņemt Latvijas komersants – fiziska persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība, kapitālsabiedrība). Tie var būt gan privātie, gan publiskajā īpašumā esošie komersanti, tādējādi atbalstu var saņemt arī pašvaldības uzņēmums.

Kādām izmaksām varēs izmantot jauno atbalsta programmu?

Komersanti varēs izmantot atbalsta programmu šādām papildu ieguldījumu izmaksām, ja tās nepieciešamas, lai sasniegtu augstāku energoefektivitātes līmeni, un veidos projekta ietvaros radīto pamatlīdzekļu vērtību:

- būvdarbu veikšanai nedzīvojamās ēkās un noliktavas norobežojošajās konstrukcijās;
- nedzīvojamās ēkās, noliktavas un ražošanas teritorijas inženiersistēmu atjaunošanai, pārbūvei vai izveidei, t.sk. pieslēguma izveidošanai centralizētajai siltumapgādes sistēmai un

siltummezgla izveidei;

- energoefektīvāku ražošanas iekārtu un ražošanas procesus nodrošinošo blakusprocesu iekārtu iegādei un uzstādīšanai, ja tās aizstāj esošās ražošanas iekārtas un ražošanas procesus nodrošinošo blakusprocesu iekārtas;
- sekundāro energoresursu atgūšanai (piemēram, siltumenerģijas atgūšanai) no ražošanas tehnoloģiskajiem procesiem – ieguldījumi atbalstāmi, ja iekārtu uzstādīšana ietaupīs enerģiju;
- energoefektīva apgaismojuma uzstādīšanai;
- iekšējo un ārējo individuālo un lokālo siltumtīklu un aukstumapgādes sistēmu pārbūvei;
- autoruzraudzībai un būvuzraudzībai;
- būvlaukuma teritorijas sakārtošanai;
- citiem pasākumiem, ko paredzējis neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā vai uzņēmumi, kas akreditēti veikt uzņēmumu energoauditu, ja tie nepieciešami energoefektivitātes paaugstināšanai vienlaikus ar vienu vai vairākiem iepriekš minētajiem;
- saules enerģiju vai vēja enerģiju izmantojošo elektroenerģiju ražojošo tehnoloģiju iegādei un uzstādīšanai;
- sistēmas pieslēguma ierīkošanai vai pārbūvei izmaksas, kas nepieciešamas elektroenerģijas ražošanas iekārtas pieslēgšanai elektroenerģijas sistēmai;
- atjaunojamos energoresursus izmantojošu siltumenerģijas ražošanas avotu iegādei un uzstādīšanai, t.sk. siltumsūkņu (gaiss, ūdens, zeme) un cietās biomasas tehnoloģiju ieviešanai;
- biogāzes tehnoloģiju iegādei un uzstādīšanai, kas nodrošina biogāzes iegūšanu no noteikta veida izejvielām;
- citu atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju iegādei un uzstādīšanai un ar iekārtu uzstādīšanu saistītajām būvniecības izmaksām.

Komersanti nevarēs izmantot šo jauno atbalsta programmu, lai segtu ar energoauditu (priekšizpēti, ekonomiskā pamatojuma izstrādi u.tml.) saistītās izmaksas. Lai pieteiktos atbalstam, uzņēmējam būs nepieciešama projekta izstrāde, energoaprēķini un ekonomiskais pamatojums (energoieguvuma un ekonomiskā ieguvuma aprēķins).

Atum šo programmu vēl nav izsludinājis, un nav uzsākta pieteikumu pieņemšana. Atsevišķā rakstā informēsim MindLink.lv abonētus par programmas ietvaros pieejamajiem atbalsta instrumentiem un termiņiem.

¹ Ministru kabineta noteikumi "Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 1.2. reformu un investīciju virziena "Energoefektivitātes uzlabošana" 1.2.1.2.i. investīcijas "Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un pētniecības un attīstības aktivitātes (t.sk. bioekonomikā))" 1.2.1.2.i.1. pasākuma "Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē)" īstenošanas noteikumi")